

Guide for trygg ansettelse

Menneskehandel

HVA ER MENNESKEHANDEL?

Menneskehandel er rekruttering, kontrollering og misbruk av menneskers kropp og arbeidskraft. Det er en moderne form for slaveri og påvirker millioner av menn, kvinner og barn verden over; det skjer også i våre nærmiljø. Man estimerer at menneskehandel generer over 1300 milliarder kroner hvert eneste år.

HVA ER TVANGSARBEID?

Tvangsarbeid er rekrutteringen, husingen, transporteringen, forsyningen eller anskaffelsen av personer for arbeid eller tjenester. Gjennom bruk av makt, svindel og tvang benyttes mennesker til ufrivillig tjenerskap, gjeldsslaveri eller slaveri.

HVOR FINNER MENNESKEHANDEL OFTE STED?

Det er høy risiko for utnyttelse innen bransjer som jobber med teknologi, tekstil, fiskeri, kakao, sukker, landbruk, helse, hotel og overnatting, renhold, anleggsdrift, transport og varehus.

HVEM ER I RISIKOSONEN FOR Å BLI ET OFFER FOR TVANGSARBEID?

Mens hvem som helst kan bli et offer for menneskehandel, er det visse grupper med mennesker som er mer sårbare for menneskehandel og utnyttelse på grunn deres situasjon eller plass i samfunnet. Dette inkluderer

- Migranter, irregulære migranter, mennesker uten statsborgerskap og flyktninger
- Marginaliserte grupper
- Personer med fysiske eller intellektuelle hemninger
- Personer som står ovenfor ustabile arbeidsforhold, finansiell usikkerhet og gjeld
- Barn

¹International Labor Organization, Profits and Poverty: The Economics of Forced Labour (Geneva, 2014) https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/publication/wcms_575479.pdf

²Global Slavery Index. (2020). Global Slavery Index Highlights. Retrieved from <https://www.globalslaveryindex.org/2018/findings/highlights/>

³U.S. Department of State. (2015). Trafficking in Persons Report July 2015. Retrieved from <http://www.state.gov/documents/organization/243557.pdf>

Se Tegnene

HVA KAN VÆRE TEGN PÅ AT NOEN BLIR UTSATT FOR MENNESKEHANDEL?

▶ KONTROLLERT OPPFØRSEL

- Akkompagnert av en kontrollerende person
- Har ikke mulighet til å snakke for seg
- Handler helt under instruksjoner fra en annen person
- Transporteres til eller fra jobb
- Bor og arbeider på samme sted
- Samtaler med familie eller venner blir kontrollert, begrenses eller er forbudt
- Engstelig, deprimert, overdrevet adlydende og kan ofte unngå øyekontakt
- Begrenset tilgang til penger eller at pengene holdes tilbake av noen andre

▶ URETTFERDIGE ARBEIDSFORHOLD

- Ikke i stand til å ta beholde egen lønn
- Arbeider for å betale ned en gjeld de skylder
- Jobber overdrevent lange arbeidsdager, uten pauser
- Har ikke mulighet til å forlate arbeidsplassen når de ønsker det (personen bor kanskje til og med på plassen)
- Utrygge, ulovlige eller farlige arbeidsforhold
- Begrenset eller ingen tilgang til helsehjelp (spesielt etter ulykke)
- Arbeidsforholdet eller oppgavene er forskjellige fra det som opprinnelig var avtalen

▶ UKJENT MED SPRÅKET

- Har nylig kommet til landet
- Er ikke i stand til å snakke eller lese respektive språk i landet vedkommende befinner seg i (dette kan gjøre seg gjeldende under signering av dokumenter og kontrakter, og ved behov for hjelp)

► TEGN PÅ MISBRUK

- Vedkommende har blåmerker, sår og andre tegn på fysisk misbruk og tortur (ofre blir ofte slått på områder som ikke påvirker deres utseende, som for eksempel på korsryggen)
- Blir nektet mat og vann, søvn og/eller helsehjelp
- Dårlige boforhold
- Bor på samme sted som de jobber
- Dårlig personlig hygiene eller urene klær (som følge av begrenset tilgang til nødvendigheter som dusj eller vaskemaskin)

► RUSMISBRUK

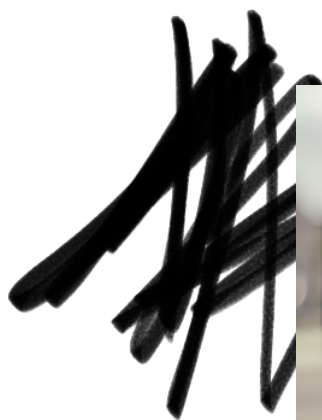
- Viser tegn på misbruk eller avhengighet av rusmidler eller alkohol (ofre kan ofte bli tvunget eller truet til rusmisbruk av sin bakmann, eller vender seg til rusmisbruk for å kunne takle situasjonen sin)

► MANGEL PÅ TILLIT

- Virker skeptisk og mangler tillit (ofre kan oppføre seg som om de ikke stoler på personer som tilbyr dem hjelp eller forsøker å prate med dem)

► MANGEL PÅ PERSONLIGE EIENDELER

- Har få eller ingen personlige eiendeler
- Har ikke passende klær til årstiden

Tips for trygg ansettelse i utlandet

HVA KAN VÆRE RØDE FLAGG SOM KAN INDIKERE EN FALSK JOBBMULIGHET?

- Du blir tilbudt en jobb uten klare forventninger til ditt arbeidsforhold
- Dine identifikasjonspapirer blir tatt fra deg
- Din reise, bevertning og dine reisedokumenter er betalt for
- Du blir tilbudt jobb av en fremmed
- Du blir tvunget til å sove og jobbe på samme sted som du jobber. Du blir tvunget til å gjøre arbeid du ikke har avtalt å gjøre.
- Du har ikke lov til å prate med din familie eller dine venner
- Du blir behandlet på en aggressiv måte, fysisk eller verbalt
- Du har ikke lov til å ta pauser mens du jobber
- Du har ikke lov til å bevege deg fritt eller forlate arbeidsplassen
- Du mottar ikke rimelig kompensasjon for arbeidet du gjør

HVA ER RÅDENE FOR Å TRYGT SØKE JOBB UTENLANDS?

- 01 Vit om minstelønnen i landet du søker jobb i:** Ikke bli lurt av lovnader om en urealistisk høy lønn hvis du søker på en midlertidig og/eller ufaglært stilling, verken hjemme eller utenlands. Sjekk snittlønnen på internett for stillingen du søker på. Hvis de lover deg mye mer er det mulig at noe ikke stemmer.
- 02 Forsikre deg om at det finnes en arbeidskontrakt:** Din arbeidsgiver i utlandet og/eller ditt byrå er forpliktet å gi deg en kontrakt på ditt morsmål eller i et språk du er flytende i. Selv om byrået har gitt deg en tospråklig kontrakt er vårt råd å vise denne kontrakten til en uavhengig oversetter for å sikre deg om at den er korrekt. Forsikre deg om at byrået har en lisens fra staten og at den kan formidle arbeidsrelaterte tjenester i de landene og de yrkene som er listet i lisensen. Ikke signer en kontrakt som sier at du vil utføre "andre oppgaver" uten at de er beskrevet.

Forsikre deg om at du vet detaljene om reisen og hvor du skal bo. Før du gjennomfører reisen bør du vite eksakt hvor stedet er, adressen, byen, hvor du skal bo, kontaktdetaljer, telefonnummer til personene du skal være med, i tillegg til å ha alle nødnummer og adresser (politiet i området, helsetjenester, frivillige organisasjoner som kan hjelpe deg, og liknende) Du burde også vite detaljene rundt reisen, slik som tid og reisemål, referanser til turen og liknende. Du må alltid ha informasjon om arbeidsplassen og bostedet ditt i landet du reiser til.

03 Pass godt på identifikasjonspapirene dine: Når du er utenlands, gi aldri fra deg dine identifikasjonspapirer til noen, under noen som helst omstendigheter. Ta kopier av dokumentene dine og oppbevar dem på forskjellige steder. Hvis din arbeidsgiver spør deg om å gi fra deg dine identifikasjonspapirer, kan du gi dem en kopi. Husk at arbeidsvisum er den eneste offisielle måten du kan jobbe på utenlands, selv om det bare dreier seg om en midlertidig stilling. Forsikre deg om at potensielle arbeidsgivere har tillatelse til å ansette personer som kommer fra utlandet.

04 Ha på plass visse sikringstiltak: Oppretthold kontakt med venner og familie og gi dem oppdatert kontaklinformasjon og lokasjon.

- Gi dem et oppdatert bilde av deg selv
- Lag et kodeord eller en frase som vil sørge for at familien din får greie på det om du befinner deg i en farlig situasjon
- Hvis du har tvil om din potensielle stilling, finn en advokat du stoler på og vis han arbeidskontrakten
- Vær oppmerksom på dine rettigheter i landet du er i ferd med å ansettes i
- Ha en liten sum penger med deg til en hver tid til potensielle nødstilfeller
- Lær deg minimum noen få fraser på språket de prater i landet du skal oppholde deg i, slik som "vær så snill, hjelp meg" og "hvor er nærmeste politistasjon?"
- Memorér noen få nyttige telefonnummer før du tar deg jobb i utlandet: nummeret til byrået som håndterer menneskehandel der du skal oppholde deg, telefonnummer til ditt hjemlands ambassade i landet du befinner deg i, samt nødnummerene

05 Rapportering: Hvis noe som dette noen gang har skjedd med deg må du ikke skamme deg over det. Denne typen utnyttelse er ulovlig, og det er ikke din skyld.

HVIS DU SER NOE, SI NOE:

I nødstilfelle, ring Politiet: 112
For flere ressurser om å forebygge menneskehandel, besøk:
A21.ORG/EDUCATION

Ring ROSA,
hjelpetelefon for menneskehandel:
22 33 11 60